

Suske en Wiske, Op het eiland Amoras, Willy Vandersteen, 1946

Suske en Wiske zijn in het Nederlandse taalgebied voor de meeste lezers minstens even belangrijk als de avonturen van Kuifje van Hergé. Willy Vandersteen is voor hen de oervader van de Vlaamse strip, zoals we die tot vandaag kennen: een krantenstrip vol humor, met een herkenbare familie in de hoofdrol, populair bij jong en oud.

Wiske en haar tante Sidonia vinden tijdens een dagje aan het water in een mysterieuze vaas een briefje van een Antwerpse ontdekkingsreiziger uit de 16^e eeuw. Met de hulp van de teletijdschine en de gyronef, uitvindingen van professor Barabas, trekken onze helden de onbekende ontdekkingsreiziger achterna, naar het eiland Amoras in de Stille Zuidzee.

In het verhaal verwerkt Vandersteen zoals vaak ook de actualiteit. De oorlogsjaren zijn nog maar net voorbij en de voedselbevoorrading trekt zich moeizaam weer op gang. Het gezin Vandersteen heeft honger, het volk mort. Net zo zien we op Amoras een tweedeling van de maatschappij tussen Mageren en Vetten. Wanneer de mageren na een volksoptand de macht overnemen wordt Wiske tot koningin gekroond. Op de plaat zien we hoe Jef Blaaskop, leider van de vetten, afdruipt en koningin Wiske een minister ontvangt in haar bad.

“Op het eiland Amoras” is om vele redenen een sleutelalbum voor Vandersteen, en bij uitbreiding voor de Vlaamse strip. Na het eerste album uit 1945, “Rikki en Wiske in Chocowakije”, kwam er wat kritiek op Wiskes grote broer Rikki, die teveel op Kuifje zou lijken en die bovendien zijn zusje meesleepte in gevaarlijke avonturen. Vandersteen schrijft Rikki daarom uit de reeks, en geeft zijn nieuwe held de naam die hij eigenlijk ook voor Rikki had voorbestemd. Suske, die dezelfde leeftijd als Wiske heeft, zal volgens Vandersteen een betere tegenspeler worden. Hij kreeg gelijk.

De originele platen uit 1946 zijn bijzondere getuigen van de sprankelende geest van de eerste Suske en Wiskes, maar ze dragen ook sporen van latere aanpassingen. Je ziet duidelijk de artisanale methode van Vandersteen, die aan de keukentafel werkte op kleine strookjes papier die hij later assembleerde tot een geheel. Tegelijk zien we ook dat de platen op later datum stevig bewerkt werden, en dat in de tekstballonnen nieuwe tekst werd geplakt voor de Noord-Nederlandse editie uit 1959. Originele platen waren toen nog geen verkoopbare kunstobjecten, maar gewoon een natuurlijke tussenstap in het productieproces van een album.

Wie nu een exemplaar van “Het Eiland Amoras” aanschaft koopt een volledig hertekende versie uit 1967, die stilistisch nauwelijks nog op het origineel lijkt zoals we dat op deze plaat zien. De tekenstijl werd strakker en moderner, Suske en Wiske groeiden op tot frisse tieners. Het volkse taalgebruik werd opgekuist en het uitgesproken Vlaams karakter moest plaats ruimen voor verwijzingen naar “De Nederlanden” of “de Lage Landen” om ook de Nederlandse markt te kunnen bedienen. De originele platen zijn dan ook een onmisbaar stukje stripgeschiedenis en bijzondere getuigen van de tijd waarin ze ontstonden.